

Örebro 2020-04-22

YTTRANDE

Dnr 2020-03/AG/JH

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Handläggare: Anna Gabrielsson

Remisspromemoria Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna (U2020/00176/UH)

Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning, DHB, är en föräldraorganisation som startade 1949 och aktivt arbetar för att våra målgrupper ska vara delaktiga, jämlika samt ha inflytande i ett tillgängligt samhälle. Även barn med ytterligare funktionsnedsättningar är en viktig grupp inom vår organisation. Grunden för våra ställningstaganden är våra samlade erfarenheter i förbundet. Viktiga utgångspunkter för vårt arbete är *Barnkonventionen* och *FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*. Vårt arbete utgår även från Sveriges språklag, som ger svenskt teckenspråk ställning motsvarande de nationella minoritetsspråken.

Riksförbundet DHB väljer att endast lämna synpunkter på den del som handlar om *ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter*.

Sammanfattning

Riksförbundet DHB ställer sig positivt till förslaget om att förändrade krav i förskoleläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket så att studenterna får en ökad kunskap om neuropsykiatriska svårigheter, men anser att det är otillräckligt. Vårt förbund vill se ett förslag där den ökade kompetensen inte är knuten till en specifik diagnos, utan omfattar funktionsnedsättning i ett brett perspektiv.

3 Skolan behöver bli bättre på att möta barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Skollagen är tydlig i vad elever har rätt att förvänta sig av sin utbildning, d v s att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål¹. Det betyder att pedagogiken och lärmiljön måste vara tillgänglig för alla elever oavsett svårigheter. Vidare står det att elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.² För att det ska vara en verklighet för eleverna är det en förutsättning att det finns nödvändig kompetens i skolan, något som till viss del ligger i förslaget, vilket Riksförbundet DHB välkomnar.

Promemorian tar även upp att Specialpedagogiska skolmyndigheten ser att det finns tecken på att skolorna själva börjar uppmärksamma elevernas behov av stöd samtidigt som de inser att de saknar adekvat kunskap. Det är mycket positivt att regeringen fångar upp dessa signaler med den föreslagna förändringen. Vårt förbund anser dock att förslaget är otillräckligt då den föreslagna kompetenshöjningen inte omfattar alla elever. Det är en god ansats, men den räcker inte till. Riksförbundet DHB menar att det är viktigt att den ökade kompetensen inte är knuten till en specifik diagnos.

Lärare inom förskola och skola behöver en bred kunskap om funktionsnedsättningar och vilka konsekvenser de får för elevernas lärande. Elever med samma diagnos behöver inte ha samma behov av stöd. Det är också vanligt att elever har flera diagnoser, eller svårigheter utan att uppfylla kriterier för någon diagnos. Riksförbundet DHB ser en risk i att förslagets goda intentioner inte kommer att uppnås, då helhetsperspektivet saknas. Det är därför viktigt att vara tydlig med vad syftet med förslaget är och vad som förväntas vara resultatet.

Lärare kommer med rätt utbildning att uppnå en viss nivå av kunskap på området, men alla kommer aldrig att kunna ha den fördjupade kunskap som i många fall också krävs. Det som är avgörande för om skolan då ska kunna uppfylla sitt uppdrag och ge elever en likvärdig utbildning, är att inte bara ha kunskap om funktionsnedsättningar utan även kunna identifiera hur och var fördjupad kunskap kan inhämtas. Riksförbundet DHB saknar konkreta förslag på strukturer för hur skolor ska tillgodose den specialistkompetens som några elever alltid kommer att ha rätt att få ta del av. I förslaget nämns att samverka med andra aktörer för specialpedagogiska behov, vilket vi menar är för abstrakt och inte ger någon uppfattning om hur samverkan ska se ut, eller vad den innebär.

Rektorer har en nyckelroll i hur resurser fördelas och därför saknar Riksförbundet DHB att rektorsutbildningen inte omfattas av förslaget.

Promemorian tar upp att ”FN:s barnrättskommitté i sina senaste rekommendationer till Sverige uttryckt en oro över att föräldrar och professionella inte är tillräckligt informerade och utbildade när det gäller dessa barns särskilda behov”. Riksförbundet DHB vill i det sammanhanget uppmärksamma att vi anser att barn med neuropsykiatriska svårigheter inte

---

¹ Skollagen (2010:800) 2:3 1 st

² Skollagen (2010:800) 2:3 2 st

har särskilda behov, utan samma behov som alla andra barn, men kan behöva och ha rätt till ett särskilt behov av stöd.

Dag som ovan

Jan Höglund

Ordförande Riksförbundet DHB